

دورنمای مصرف‌گرایی در دنیا

مصرف‌گرایی را می‌توان بیماری همه‌گیر جوامع امروزی دانست؛ بیماری‌ای که کمابیش گریبان همه جوامع را اعم از مدرن و در حال توسعه یا عقب‌مانده گرفته است. امروزه با وجود اخطارهای مکرر از سوی مراکز اقتصادی، همچنان عدم تناسب مصرف و نیاز در کشورها و گروه‌های مختلف یکی از مسائل روز جهان به حساب می‌آید.

جام جم آنلاین: مصرف‌گرایی را می‌توان بیماری همه‌گیر جوامع امروزی دانست؛ بیماری‌ای که کمابیش گریبان همه جوامع را اعم از مدرن و در حال توسعه یا عقب‌مانده گرفته است. امروزه با وجود اخطارهای مکرر از سوی مراکز اقتصادی، همچنان عدم تناسب مصرف و نیاز در کشورها و گروه‌های مختلف یکی از مسائل روز جهان به حساب می‌آید.

براساس آخرین آمارهای ارائه شده از سوی بانک جهانی، 20 درصد افراد طبقه ثروتمند در دنیا بیش از 76 درصد مصرف را به خود اختصاص می‌دهند، در حالی که تنها یک و نیم درصد مصرف توسط افراد فقیر صورت می‌گیرد.

***

آمار سالانه‌ای که مشاهده می‌کنید، نشان‌دهنده میزان مصرف بسیار زیاد و به عبارتی عمق اسراف و هدر رفتن سرمایه و منابع جهانی توسط کشورهای مختلف است:

با این حال، فرهنگ مصرف در کشورهای مختلف با یکدیگر تفاوت دارد. ساکنان برخی کشورها بیشتر اهل صرفه‌جویی هستند و عده‌ای هم تقریباً با این مفهوم غریبه‌اند.

گروهی خرید کردن را مصرف نمی‌دانند و تا می‌توانند لوازم خانه و مایحتاج شخصی‌شان را می‌خرند، در حالی که در مصرف منابع انرژی محتاط هستند و برخی هم منابع را بی‌توجه هدر می‌دهند و هنگام تهیه لوازم مورد نیازشان بیشتر احتیاط می‌کنند.

پشت چراغ قرمز، ماشین‌ها خاموش!

فرهنگ مصرف‌گرایی در جوامع مختلف به طور مستقیم با فرهنگ مردم آن سرزمین ارتباط پیدا می‌کند و افراد در کشورهای مختلف، شیوه‌های متفاوتی برای مصرف در پیش می‌گیرند؛ به عنوان نمونه در برخی کشورها مانند هندوستان فرهنگ قناعت با تار و پود جامعه آمیخته شده و در حقیقت به اسراف و زیاده‌روی همانند یک ناهنجاری اجتماعی نگریسته می‌شود.

جالب است بدانید در این کشور تمام راننده‌ها وقتی در تقاطع، چراغ قرمز می‌شود و مجبور به توقف هستند، خودروی خود را خاموش می‌کنند که سوخت بی‌دلیل مصرف نشود. در پمپ‌های بنزین هم می‌توانید این رفتار را ببینید، چون آنها مراقب هستند حتی یک قطره بنزین هم روی زمین نچکد.

لباس‌های گرم به جای شوفاژهای داغ

وقتی هوا کم‌کم سرد می‌شود و قبل از این که برفی بیارد و وزش بادهای زمستانی شروع شود، ما شوفاژها و بخاری‌ها را روشن و درجه آنها را اینقدر زیاد می‌کنیم که مبادا سردمان شود. در حالی که مردم کشورهای اروپایی مانند آلمان که سرمای بیشتری را هم تجربه می‌کنند، هیچ وقت چنین شیوه‌ای را به کار نمی‌برند.

آنها باور دارند برای گرم شدن باید از لباس‌های گرم‌تر استفاده کرد. برای همین اگر یکی از ما به خانه فردی که اهل این کشورهاست برود، حتماً سردش خواهد شد؛ چراکه خانه محیط سردی دارد ولی به گفته آنها لباس‌های گرم باید بدن ما را گرم نگه دارد نه این که با هدر دادن سوخت و انرژی خانه را مثل کوره گرم کنیم.

در کشورهایمانند آلمان، این تفکر و نظایر آن به یک فرهنگ تبدیل شده است که کوچک و بزرگ هم نمی‌شناسد و همه این قانون نانوشته را رعایت می‌کنند.

افزایش مصرف مواد غذایی

با همه این موارد، آمار و ارقام می‌گویند در کل، هزینه‌ها و میزان مصرف در زندگی اروپایی‌ها به طور مستمر در حال افزایش است و آن طور که پیش‌بینی می‌کنند این هزینه‌ها تا سال 2030 دو برابر خواهد شد.

براساس تحقیقی که در این زمینه انجام شده، مشخص شد میزان مصرف مواد غذایی و نوشیدنی میان مردم اروپا به نسبت زیاد است.

همچنین با استفاده بیشتر از خودروهای شخصی و کاهش سفرهایی که با قطار انجام می‌شود نیز مصرف سوخت افزایش می‌یابد. علاوه بر این، خانه‌ها هم بزرگ‌تر از سال‌های قبل شده و در عین حال، افراد کمتری داخل هر خانه زندگی می‌کنند که تمام این موارد می‌تواند میزان مصرف را به نسبت گذشته افزایش دهد.

صرفه‌جویی در مصرف بنزین

مردم کانادا در مصرف بنزین بسیار صرفه‌جویی می‌کنند و بر این باورند که با این کار نه تنها هزینه‌های خود را کاهش می‌دهند، بلکه به حفظ محیط زیست هم کمک خواهند کرد.

با توجه به این موضوع، کانادایی‌ها زمانی که می‌خواهند خودروی جدیدی بخرند، حتماً این مساله را در نظر می‌گیرند و از میان انواع مورد نظر، آن را انتخاب می‌کنند که میزان مصرف کمتری داشته باشد اما همین کانادایی‌ها، وقتی صحبت از خرید لوازم خانه می‌شود، دیگر توجهی به کاهش هزینه‌ها ندارند و تا می‌توانند مصرف می‌کنند.

در مقابل خانواده‌های نروژی مبلغ کمی از درآمد ماهانه را برای تهیه مواد غذایی اختصاص می‌دهند و میزان مصرفشان در این زمینه به نسبت کم است.

طوری که آمار نشان می‌دهد تنها 11 درصد درآمد خانوار صرف تهیه مواد غذایی و نوشیدنی می‌شود که جالب است بدانید این میزان در سال 1958 حدود 40 درصد بوده است.

مسکن و حمل و نقل نیز به ترتیب 14 و هفت درصد از بودجه نروژی‌ها را به خود اختصاص می‌دهد، اما در مورد افزایش میزان مصرف باید بدانید مصرف آب معدنی و نوشابه در مقایسه با سال 1958 چیزی حدود 10 برابر افزایش را نشان می‌دهد.

مصرف در چین

آن طور مشخص است، میزان مصرف در چین بسرعت در حال افزایش بوده و در طول دو دهه گذشته، مصرف خانوارهای چینی به طور مستمر افزایش داشته است؛ به طوری که آمار در این مورد هر سال رشدی بیش از هشت درصد را نشان می‌دهد.

همچنین آمار و ارقامی که در زمینه خرید و تولید ماشین‌های جدید در این کشور وجود دارد نیز نشان می‌دهد در سال 2003 هر روز 11 هزار ماشین جدید وارد جاده‌ها و خیابان‌های چین شده است. پس با این توضیحات می‌توان گفت چینی‌ها علاوه بر تولید بر مصرفشان نیز افزوده‌اند.

همچنین با این که خیلی از ما مردم چین را به کار و تلاش و گاهی هم قناعت می‌شناسیم، اما مطالعات و تحقیقاتی که بتازگی در این کشور پهناور انجام شده، گویای این مطلب است که با افزایش قدرت خرید و در نتیجه بیشتر شدن میزان مصرف، چینی‌ها هم به دنبال بالا بردن کیفیت و کمیت زندگی‌شان هستند، اما جالب آن که بسیاری از آنها مانند مردم سایر کشورها طرفدار کالاهای لوکس و تجملاتی شده‌اند تا از این راه به هدفشان برسند.

به عنوان نمونه یکی از جوانان چینی که برای خرید ساعت مچی مارک‌دار به مرکز خریدی در شهر پکن رفته است، در پاسخ به سوال یکی از پرسشگران مراکز تحقیقاتی می‌گوید: در مناسبت‌های مختلف مانند سال نو، کریسمس یا تولد برای خودم هدیه‌ای گران‌قیمت می‌خرم و با این کار احساس بهتری پیدا می‌کنم.

مصرف زیاد مواد غذایی

با آغاز قرن 21، آمریکایی‌ها نسبت به گذشته بسیار بیشتر غذا می‌خورند، به طوری که تخمین زده می‌شود هر فرد در هر روز چند صد کالری بیشتر از کسانی که اواخر دهه 1950 زندگی می‌کرده‌اند، مصرف می‌کند. این رقم حتی در مقایسه با میزان مصرف مواد غذایی در دهه 70 نیز بسیار بیشتر است.

برخی محققان بر این باورند که دلیل افزایش مصرف مواد غذایی، بیشتر شدن استفاده از غذاهای آماده و رونق گرفتن کار رستوران‌های زنجیره‌ای است.

علاوه بر این، مصرف گوشت نیز در آمریکا به بیشترین میزان خودش رسیده؛ به طوری که در سال 2000 کل مصرف گوشت (گوشت قرمز، ماهی و مرغ) به 195 پوند به ازای هر نفر رسید که 57 پوند بیشتر از میزان متوسط مصرف سالانه در دهه 50 است بنابراین هر فرد آمریکایی در مقایسه با دهه 50 به طور میانگین هفت پوند بیشتر از گوشت قرمز، 46 پوند بیشتر گوشت مرغ و چهار پوند بیشتر ماهی مصرف می‌کند.

در این تحقیقات همچنین مشخص شده آمریکایی‌ها در مقایسه با گذشته شیر کمتری می‌نوشند و پنیر بیشتری می‌خورند.

به طوری که میزان مصرف پنیر از هشت پوند در دهه 1950 به حدود 30 پوند در سال 2000 رسیده و مصرف لبنیات به طور کلی از 703 پوند به 593 پوند کاهش یافته است.

علت این موضوع هم مشخص است؛ افزایش مصرف غذا در بیرون از خانه موجب کاهش استفاده از شیر شده و همزمان مصرف پنیر را افزایش داده است.

منابع:

globalissues.org.

usda.gov

worldwatch.org

نیلوفر اسعدی بیگی - جام‌جم